

19 do famæ + nimirum illa non probatur antiqua, nisi sit completa ante motam litem, juxta cap. licet ex quadam, & ibi gloss. in verbo motam de testib. in qua re æquiparantur testes, & scripturæ, Seraph. decis. 76, n. 2. Garz. part. 12, cap. 2, n. 287, quia hæc pariter respiciunt probationem substantiæ, undè non videntur applicari quando agitur de recognitione ex præallegatis, & ut benè declarat Rota decis. 1339, ad med. lib. 3, part. 3, divers. in testibus, & fama detrahitur tempus litis, quia alias præsumuntur ex lite mota audivisse.

Ultimò non obstat quòd ad eliciendam præsumptionem requiratur ultra temporis lapsum + observantia, Rota decis. 224, n. 22, part. 6, recent. & propterea talis præsumptio elidatur per contradictionem, Seraph. decis. 381, n. 11, quia ultra quòd in dicta decisione agebatur de scriptura informi in substantialibus, pro qua supplenda meritò requiritur observantia, placuit etiam responsio, quòd nimirum ante productum instrumentum, contradictio + non poterat cadere super illo, ut requiritur, Put. decis. 348, vers. Et quòd isto lib. 2, in correct. & satis dici potest observatum instrumentum ex deductis supra in sexto adminiculo. Imò, ut supra dictum est, vera ratio, ob quam non requiritur recognitio, non est observantia, sed difficultas probationis, + secundum Bald. in d. auth. quas actiones n. 18, & alios proximè allegatos, quæ procedit etiam non deducto tempore litis, ut patet ad sensum.

Neque aliquid in casu proposito faciunt defectus quid prædicto instrumento opponuntur, quia non sunt præsentis inspectionis.

Demum etiam si admitteretur distinctio decisionis, quæ revidetur, visum fuit DD. nos esse in secundo casu distinctionis in ea firmatæ, quia nimirum iudicium spoli cceptum de anno 1580. fundabatur principaliter in articulis tunc datis, & testibus desuper examinandis. Undè instrumentum benè dici potest productum incidenter ad colorandum possessorem, neque enim illud produci etiam debuit de anno 1538. cum ibi pariter iudicium agitabatur in possessorem, + in quo impertinens est productio tituli, Put. decis. 379, n. 1, lib. 3, imò tunc instrumentum potius contra producentem, dum pignus dorabat, potuisset retorqueri.

Ex quibus utraque parte informante dictum fuit à decis. esse recedendum.

DECISIO XIV.

R. P. D. CERRO.

Romana Vineæ ad Aquam Sanctam.

Lunæ 1. Julii 1641.

SUMMARIUM.

- 1 Actor exhibere tenetur ad fundandam rei intentionem.
- 2 Ad officium admissus censetur cum salario præstari solito prædecessoribus.
- 3 Compensationis exceptio, ipso jure intrat ad evitandam caducitatem.
- 4 Exhibitio librorum constito de interesse petentis, & existentia illorum, penes pulsatum fieri debet. Librorum frustra petitur, quando nihil prædesset, n. 7. & 8.
- 5 Exhibitio ad effectum sufficit interesse, quod quis habet ratione possessionis.

6 Administratores libros conficere tenentur.

9 Canonis excessivitatē successor impugnare nequit.

10 Exceptio requirens altiorem indaginem non admittitur in possessorio.

Pretendente Societate sanctissimi Salvatoris ad Sancta Sanctorum, associari ad Vineam in emphyteusum concessam Julio Grappolino, ob non solutos Canones, Laura uxor relicta dicti Julii, & ejusdem Vineæ, pro sua dote detentrix, tria excipiendo opposuit, ex quibus dixit non esse locum præsentæ associationi, & primò quòd, ex libris Societatis apparet quòd tam ipsa, quam Julius ejus maritus, solverunt Societati multiplicem quantitatem Vini, arundinum, & pecuniarum; ex quibus valor Canonum absorbetur. Undè cum actor + teneatur exhibere reo ad fundandam exceptionem, l. non est novum, l. iustum, & plenè DD. in l. fin. C. de edend. Pertinet dictos libros exhiberi per Societatem actricem, ut ipsa suam defensionem exinde instruere possit.

Secundò quòd Julius inservivit Societati, in officio Secretariatus, & Notariatus, & nullam apparet fuisse taxatam salarii quantitatem, ac proinde, cum debeat censi admissus + ad dicta officia, cum salario solito præstari ejus prædecessoribus, Bart. in l. magistratus ff. de municip. & Jas. in l. ut liberis n. 12, C. de collar. & in l. diem functo num. 17, ff. de offic. ad ff. & alii relati per Carov. de locat. part. 1, tit. de substan. locat. q. 2. num. 10, fol. mihi 7. Instet non solum exhiberi omnes libros, in quibus sunt adnotatæ solutiones mercedis, & salarii, quotannis præstiti Laurentio Bonincontro, ejus prædecessori in dictis officiis, ut ex illis constare possit, sub qua mercede Julius fuerit illi susceptus; sed insuper designari Notarium, qui notet, & describat omnes rogatus, & acta facta à Julio pro dicta Societate, pro quibus sibi debetur salarium, & merces, quoniam liquidata summa, his de causis debita Julio; obstat Societati exceptio + compensationis, quæ ipso jure inducitur ad evitandam poenam ob non solutionem Canonum incursum, Fulgos. in l. si constat in fin. C. de compensat. Alberic. in l. cum alter, ff. de compensat. Jas. in §. in bonæ fidei, n. 83, & ibidem, Jas. num. 27. inst. de act. Imol. in cap. bona fides num. 20. post princ. & hic Barbat. n. 9, extrà de depos. Socin. sen. conf. 99, n. 5, lib. 1. Curt. sen. conf. 70, n. 8, vers. Transo ad tertium, ubi dicit ita servari in Palatii, Guidop. d. 171, n. 5, & ibi Ranchin. in addit. post med. vers. Querit demum author.

Demum, & tertio excepit quòd Canon scut. 85, præsentis à Societate vigore instrumenti concessionis factæ Julio, de anno 1631. est excessivus, & reducendus, cum pensio solita solvi pro dicta Vineâ antè hujusmodi concessionem esset longè minor. Et ad id probandum, petit exhiberi instrumenta locationum, & libros, in quibus sunt adnotatæ exactiones pensionum, ab anno 1600. usque ad dictum annum 1631.

Societate verò negante teneri ad hujusmodi exhibitionem, proposui dubium; an, & quos libros Societas teneatur exhibere, & DD. responderunt teneri exhibere solum libros, in quibus sunt adnotatæ solutiones factæ ab anno 1631. usque ad præsens.

Pro dictis enim libris constat de interesse Lauræ; & de existentia + penes Societatem, quibus concurrentibus intrat officium iudicis pro exhibitione

Ad Materiam de Alimentis. Decis. XIV.

hibitione, l. in hac actione in princip. & §. sciendum, ubi gloss. & DD. ff. exhiben. Rota decis. 250, n. 1, & decis. 348, n. 3. p. 1, recent.

Et quidem interesse Lauræ visum fuit satis clarum, non solum cum ipsa possideat; nam interesse + quod quis habet rationem possessionis sufficit ad effectum exhibitionis, ut per Jas. in §. præterea, nu. 44. inst. de act. Sed etiam quia ex libris quorum petit exhibitionem intendit probare, quòd Societas recepit in satisfactionem Canonum, multiplicem quantitatem Vini, arundinum, & pecuniarum, quæ receptione probatâ, cessabit omnis præsentio Societatis, quia solutione ejus, quod debetur, tollitur omnis obligatio, Inst. quib. mod. tollit. oblig. in princ.

Existentia pariter visa est indubitata, cum Societas eosdem libros alias in hoc iudicio exhibuerit, quamvis casu non fuisset opus probare existentiam de tempore motæ litis, quia cum Societas sit administratrix + bonorum Hospitalis, ratione sui officii, tenetur libros conficere, & custodire, ut sæpius firmavit Rota, & signanter coram bonæ memoriæ Coccino inter ejus impress. decis. 63, num. 3, & decis. 439, n. 5, post secundum volum. conf. Farin. cum aliis relatis per adden. ad Greg. d. decis. 29, n. 7, & per adden. ad bon. mem. Burat. decis. 278, n. 13.

Libros verò, in quibus Laura præterdit esse adnotatas solutiones salarii præteriti Secretarii, & Notarii Societatis, DD. dixerunt non esse exhibendos; quia licet vera sit conclusio, quòd successor in officio censetur admissus, cum emolumento solito dari prædecessoribus quando non apparet de alia conventionione. Tamen hic nullibi constat, quòd Julius fuerit ad dicta officia admissus, imò excluditur quòd hoc poterit esse, quia ex parte Societatis ostenditur, quòd Laurentio Bonincontro Secretario antecessori existente infirmo, fuit per officia Societatis illi deputatus Coadjutor Franciscus Pavichellus, & quòd Laurentio paulò post vita functo, fuit in ejus locum subrogatus, ut constat ex literis patentibus summ. n. 3. Ac proinde frustra petitur exhibitio + dictorum librorum ad probandam quantitatem salarii, cum hæc probatio nihil prædesse possit, dum non constat Julium dictis officiis fuisse perfunctum, Corn. consil. 72, n. 9, vers. Insuper quod dict. rei, & n. seq. lib. 3. Cravett. conf. 172, sub n. 8.

Et visa est cessare omnis difficultas, quia, quantum constare posset, Julium fuisse Secretarium; adhuc tamen exhibitio esset inutilis, & irrelevans, + cum ex forma statutorum Societatis ad quorum præscriptum Julius censeretur dicta officia assumpsisse Secretarii, pro parte, ac commodo Societatis teneantur gratis, & sine spe mercedis inservire, ut in summ. n. 4, & consequenter non est concedenda, ut præter Corn. & Cravett. in locis supra citatis, firmat Bero. conf. 19, n. 12, & n. 18, in fin. lib. 3.

Et eadem ratione dictum fuit esse denegandam destinationem Notarii, ad perquirendum præsentos rogatus, quia nullus datur sumus existentia, prout requiritur, & quatenus etiam daretur, non relevaret, cum Julius pro illis nullam mercedem præterendat possit, ut dictum est.

Idemque responsum fuit respectu librorum, in quibus adnotatæ dicuntur solutiones factæ ab anno 1600, usque ad annum 1631, quos Laura petebat exhiberi, ad probandum excessum Canonis; * quia cum Julius, cujus jure ipsa utitur confenserit dicto Canoni, ut constat ex instru-

mento celebrato de dicto anno 1631, summ. Societatis num. 1, non potest Laura hodie dare de excessu, & impugnare factum sui authoris vulgat. l. cum à matre C. de rei vindicat. & Rota coram R. P. D. meo Verospio, decis. 5, n. 13, part. 6, recent. Ultra quòd, exceptio + ista, cum requirat altiorem indaginem, non est admittenda in hoc summariissimo possessorio, Contard. de moment. possess. limit. 19, n. 24. Rota coram bonæ memoriæ Buratto, decis. 420, n. 4, & in aliis.

DECISIO XV.

R. P. D. CERRO.

Romana Vineæ ad Aquam Sanctam.

Lunæ 31. Martii 1642.

SUMMARIUM.

- 1 Exhibitio librorum constito de interesse petentis, & existentis penes pulsatum fieri debet; librorum quæ esset inutilis, & irrelevans peti nequit, n. 3.
- 2 Exhibendi oblatio tollit præsumptionem, quæ aliàs subesset contra denegantem exhibitionem.
- 4 Pacta onerosa in venditione adjecta, sunt pars pretii.
- 5 Valor rei augetur beneficio temporis, & ex melioramentis.
- 6 Exceptio læsionis non admittitur in iudicio summario, & executivo, nec requirens altiorem indaginem, n. 7.
- 8 Reus exhibere tenetur miserabilibus personis earum favore speciali. Fallit quando concurrat alia similis persona, n. 9.
- 10 L. 2. C. de rescind. vend. remedium procedit, etiam in locatione. Fallit, stante observantia contractus per plures annos, num. 11, & 12.
- 13 Actio personalis ex l. 2. C. de rescind. vend. non transit in singularem successorem. Clausula quam, quas facit, ut iudicium possit variari.

Decisum fuit coram me, 1. Julii 1641. Societatem Sanctissimi Salvatoris ad Sancta Sanctorum, teneri exhibere Lauræ relicte Julii Grappolini, libros ab anno 1631, usque ad præsens, in quibus possunt esse adnotatæ solutiones vini, arundinum, & pecuniarum per Julium factæ pro annuo Canone scutorum 85. in locatione Vineæ, de qua agitur, promisso; non autem teneri exhibere alia instrumenta, & libros, ex quibus apparere potest de salario promisso, seu præstito Laurentio Bonincontro, pro officio Secretariatus ejusdem Societatis; Neque destinandum esse Notarium, qui describat omnes rogatus, & acta, pro Societate, à Julio facta: & minus eandem Societatem teneri exhibere libros ab anno 1600. usque ad 1631. ex quibus constare potest Canonem pro Vineâ solvi solum, fuisse longè minorem, ex pluribus dicta die deductis, in decis. quæ hodie reposita, Domini perstiterunt in Decis. &

Et quoad libros ab anno 1631, usque ad præsens, ex quibus apparere potest de dictis Canonis solutionibus, ex eo sunt, quia constat de interesse, cum Laura possideat, & de existentia librorum penes Societatem, quibus concurrentibus exhibitioni + locus esse debet, saltem officio iudicis, &